

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lipca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący sędzia Ewa Taberska

Protokolant prot. sąd. Katarzyna Szymanek

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Wojciecha Kiszki

po rozpoznaniu w dniu 6 lipca 2020r.

sprawy **T. J.**

oskarżonego o czyn z art. 77 pkt 1 Ustawy z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości, z powodu apelacji wniesionej przez prokuratora, od wyroku Sądu Rejonowego w Obornikach z dnia 6 grudnia 2019r. sygn. akt II K 243/19

1. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok.
2. Kosztami procesu za postępowanie odwoławcze obciąża Skarb Państwa.

Ewa Taberska

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	IV Ka 191/20
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w Obornikach z dnia 6 grudnia 2019 r., sygn. akt II K 243/19

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego
oskarżyciel posiłkowy
oskarżyciel prywatny
obrońca
oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego
inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	
# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	

#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
X		XXXXXXXXXX	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	XXXXXXXX
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
X	XXXXXXXXXX	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	XXXX	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
XXXXXXXXXX	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)

Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwiąże o powodach nieuwzględnienia dowodu
XXXX	XXXXXXXXXXXXXXXXX	XX

STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
1	<p>1) Obraza przepisu prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego oskarżonemu, tj. art. 77 pkt 1 ustawy o rachunkowości,</p> <p>2) Obraza przepisu prawa materialnego art. 4 ust. 5 ustawy o rachunkowości, poprzez przyjęcie, że powierzenie przez oskarżonego prowadzenia spraw finansowych swoich firm podmiotom w tym zakresie fachowym, ekskulpuje go od odpowiedzialności za wykonywanie w tych firmach obowiązków w zakresie rachunkowości, co w efekcie doprowadziło do uniewinnienia oskarżonego od zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 77 pkt 1 ustawy o rachunkowości, natomiast zdaniem skarżącego, biorąc pod uwagę całokształt dokonanych ustaleń oraz materiał dowodowy należy stwierdzić, że oskarżony T. J. będąc kierownikiem jednostek wskazanych w zarzucie aktu oskarżenia, ponosił odpowiedzialność za wykonywanie w nich obowiązków w zakresie rachunkowości i w związku z tym dopuścił się przestępstwa nierzetelnego prowadzenia ksiąg</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>

	rachunkowych w tych podmiotach, tj. występku określonego w art. 77 pkt 1 ustawy o rachunkowości.
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny	
<p>Odnosząc się do zarzutów apelacji, Sąd Okręgowy w pierwszej kolejności wskazuje, iż w kontrolowanej sprawie nie dopatrył się błędu Sądu Rejonowego w zakresie kwalifikacji prawnej zarzuconego oskarżonemu przestępstwa.</p> <p>Idąc dalej, istotnie, rację ma skarżący, że nie można przyjmować na gruncie przepisów ustawy o rachunkowości, że powierzenie przez przedsiębiorcę prowadzenia spraw finansowych swoich firm podmiotowi trzeciemu (profesjoniście) ekskulpuje tegoż przedsiębiorcę od odpowiedzialności za wykonywanie w tych firmach obowiązków w zakresie rachunkowości. Takie stwierdzenie stoi w sprzeczności z treścią art. 4 ust. 5 ustawy o rachunkowości, który stanowi, iż kierownik jednostki, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej, ponosi odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości określonych ustawą, w tym z tytułu nadzoru, również w przypadku, gdy określone obowiązki w zakresie rachunkowości - z wyłączeniem odpowiedzialności za przeprowadzenie inwentaryzacji w formie spisu z natury - zostaną powierzone innej osobie lub przedsiębiorcy, o którym mowa w art. 11 ust. 2, za ich zgodą. Przyjęcie odpowiedzialności przez inną osobę lub przedsiębiorcę powinno być stwierdzone w formie pisemnej.</p>	

W przypadku gdy kierownikiem jednostki jest organ wieloosobowy, a nie została wskazana osoba odpowiedzialna, odpowiedzialność ponoszą wszyscy członkowie tego organu. Przez pojęcie kierownika jednostki (art. 3 ust. 1 pkt 6 u.r.) rozumie się członka zarządu lub innego organu zarządzającego, a jeżeli organ jest wieloosobowy – członków tego organu, który – zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, statutem, umową lub na mocy prawa własności – jest uprawniony do zarządzania jednostką, jednakże z wyłączeniem pełnomocników ustanowionych przez jednostkę. W wypadku przekazania określonych obowiązków (z wyjątkiem odpowiedzialności za przeprowadzenie inwentaryzacji w formie spisu z natury) innej osobie lub przedsiębiorcy, o którym mowa w art. 11 ust. 2 u.r., kierownik jednostki, zgodnie z art. 4 ust. 5 u.r., jest zobligowany do sprawowania nadzoru. Przyjęcie odpowiedzialności w zakresie prowadzenia ksiąg i sporządzania sprawozdań finansowych przez inną osobę lub przedsiębiorcę powinno być stwierdzone w formie pisemnej (Kiziukiewicz T. (red.), Cebrowska T., Czubakowska K., Gos W., Hass-Symotiuk M., Janowicz M., Luty Z., Mućko P., Nadolna B., Sawicki K., Winiarska K., Ustawa o rachunkowości. Komentarz, LEX el.).

Wyjaśnienia w tym miejscu wymaga, iż w wypadku osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą jest ona uważana za kierownika jednostki; dotyczy to odpowiednio osób wykonujących wolne zawody; funkcję kierownika jednostki wykonuje również likwidator oraz syndyk lub zarządca

ustanowiony w postępowaniu restrukturyzacyjnym (Kiziukiewicz T. (red.), Cebrowska T., Czubakowska K., Gos W., Hass-Symotiuk M., Janowicz M., Luty Z., Mućko P., Nadolna B., Sawicki K., Winiarska K., Ustawa o rachunkowości. Komentarz, LEX el.). W myśl art. 3 ust. 1 pkt 6, w przypadku spółki jawnej i spółki cywilnej za kierownika jednostki uważa się – wspólników prowadzących sprawę spółki (Walińska E. (red.), Bek-Gaik B., Bojanowski W., Czajor A., Czajor P., Firkowska-Jakobsze Z., Gad J., Idzikowska G., Janicka A., Jurewicz A., Kalinowski J., Kępa K., Mariański A., Michalak M., Szudrowicz I., Turzyński M., Walińska A., Wencel A., Wiatr M., Ustawa o rachunkowości. Komentarz, LEX el.).

Niezależnie od powyższych rozważań, Sąd II instancji zgadza się w pełni z poczynionymi przez Sąd Rejonowy w sprawie ustaleniami faktycznymi, przyjmując je za własne. W kontekście zarzutu obrony, określenia w szczególności wymaga, że w pełni prawidłowym jest ustalenie Sądu I instancji, że T. J. nie brał żadnego udziału w przygotowaniu dokumentacji źródłowej, nie przekazywał i nie odbierał żadnych dokumentów księgowych, czy to okresie objętym zarzutem w ramach jednoosobowej działalności gospodarczej, czy spółki cywilnej zawartej z K. B.. T. J. ma wykształcenie średnie i nie posiada wyuczonego zawodu. Nie zna się na rachunkowości i sam nie podejmował w tym zakresie w ramach swoich działalności gospodarczych żadnych czynności, nie wykonywał żadnych poleceń w zakresie kwalifikowania czy

też weryfikowania dokumentów do zaksięgowania

Oskarżony nie ingerował w ogóle w funkcjonowanie skupów złomu, za które podobnie jak za prawidłowe dokumentowanie transakcji odpowiadał P. B.. Zakres obowiązków oskarżonego sprowadzał się przede wszystkim do prowadzenia usług transportowych i nadzoru zatrudnionych pracowników, których liczba w tym czasie wynosiła 100 osób, natomiast na dokumentach związanych z funkcjonowaniem skupu złomu w postaci faktur nie figuruje podpis oskarżonego, ale P. B. i K. M. (B.). Jak prawidłowo ustalił Sąd Rejonowy, sprawy związane ze skupem, zakupem i odsprzedażą odpadów i złomu były faktycznie prowadzone przez P. B. oraz K. M. (B.), którzy sporządzali w tym zakresie stosowne dokumenty. Na podstawie wiarygodnych wyjaśnień oskarżonego Sąd Rejonowy prawidłowo przyjął, że do prowadzenia spraw firmy na podstawie notarialnego pełnomocnictwa upoważniony był P. B., w którego kompetencjach leżało ustalanie cen zakupu i sprzedaży złomu, pozyskiwanie nowych kontrahentów, zatrudnianie pracowników, dysponowanie środkami finansowymi, wystawianie formularzy przyjęcia odpadów oraz nadzorowanie pracowników zatrudnionych poza skupem w Obornikach, a upoważnionych przez niego do wystawiania formularzy przyjęcia odpadów i wypłacenia środków pieniężnych klientom.

Nie można zgodzić się wobec powyższego z tezą, że wydanie w sprawie wyroku uniewinniającego było błędem. Stan dowodowy sprawy nie pozwalał bowiem

<p>5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO</p>	
<p>5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</p>	
<p>1.</p>	Przedmiot utrzymania w mocy
<p>Całość rozstrzygnięcia.</p>	
<p>Zwięźle o powodach utrzymania w mocy</p>	
<p>Apelacja oskarżyciela publicznego, choć częściowo nie pozbawiona słuszności, o czym powyżej, nie doprowadziła jednak do wnioskowanej zmiany zaskarżonego orzeczenia. W realiach niniejszej sprawy nie wystąpiły również podstawy wskazane w art. 439, 440 i 455 k.p.k., uzasadniające zmianę lub uchylenie wyroku poza granicami zarzutów i wniosków apelacji.</p>	
<p>5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</p>	
<p>1.</p>	Przedmiot i zakres zmiany
<p>XX</p>	
<p>Zwięźle o powodach zmiany</p>	
<p>XX</p>	

<p>5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</p>		
<p>5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia</p>		
<p>1.1.</p>	XX	art. 439 k.p.k.
<p>Zwięźle o powodach uchylenia</p>		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
2	O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł w pkt 2, na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. Ponieważ postępowanie odwoławcze zostało zainicjowane przez prokuratora, a jego apelacja okazała się nieskuteczna, Sąd Okręgowy kosztami postępowania odwoławczego obciążył Skarb Państwa.

7. PODPIS
Ewa Taberska